

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 41CoE/355/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6115201803
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 09. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Miroslava Púchovská
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2015:6115201803.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací v exekučnej veci oprávneného PROFÍ CREDIT Slovakia, s.r.o., Pribinova 25, 824 96 Bratislava, IČO: 35 792 752 zastúpeného Mgr. Lenkou Zichovou, LL.M., advokátka, Stropkovská 3, 821 03 Bratislava, proti povinnému J. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom X. F. XXX/, XXX XX Q. K., štátny občan SR, vedenej súdnym exekútorom JUDr. Ing. Jánom Gasperom, PhD., Exekútorský úrad Rimavská Sobota, Kálmána Mikszatha 268, 979 01 Rimavská Sobota pod sp. zn. EX 23/15 na vymoženie pohľadávky oprávneného vo výške 377,58 Eur s príslušenstvom, o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica, č.k. 2Er/200/2015-11 zo dňa 13. februára 2015 takto

rozhodol:

Uznesenie Okresného súdu Banská Bystrica, č.k. 2Er/200/2015-11 zo dňa 13. februára 2015 zrušuje a vec vracia okresnému súdu na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením okresný súd zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie voči povinnému podľa ust. § 44 ods. 2 zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov (ďalej len „Exekučný poriadok“). V odôvodnení uviedol, že exekučný titul v predmetnom prípade predstavuje rozhodcovský rozsudok rozhodcovského súdu Victoria rozhodcovský súd v Žiline (ďalej len „rozhodcovský súd“), sp.zn. RK-PC-1112/-LP zo dňa 08.09.2014. Ďalej súd uviedol, že z predložených dôkazov zistil, že oprávnený a povinný uzavreli dňa 29.01.2013 zmluvu o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX (ďalej len „Zmluva“) a rozhodcovskú zmluvu, na základe ktorej podal oprávnený na rozhodcovskom súde žalobu z dôvodu, že povinný si neplnil povinnosti vyplývajúce zo Zmluvy. S poukazom na ust. § 52, § 53 a § 54 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia Zmluvy a Prílohu Smernice Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách z 5. apríla 1993 (ďalej len „Smernica“), s prihliadnutím na povahu účastníkov, obsah a formu zmluvy, okresný súd vyhodnotil Zmluvu ako spotrebiteľskú. V tejto súvislosti uviedol, že aj keď doslovné znenie citovaného ustanovenia Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia Zmluvy nedefinovalo zmluvu o úvere ako spotrebiteľskú zmluvu, ustanovenie § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka je potrebné vykladať extenzívne a nie doslovne, a to s prihliadnutím na nepriame účinky Smernice v tom zmysle, že pri neúplnej alebo nedostatočnej transformácii Smernice do vnútroštátnej právnej úpravy, je potrebné vykladať vnútroštátne právo „eurokonformne“. Okresný súd preto poukázal na rozhodcovskú doložku, ktorú označil za neprijateľnú zmluvnú podmienku, pretože znemožňuje voľbu spotrebiteľa dosiahnuť rozhodovanie sporu vnútroštátnym všeobecným súdom. Poukázal na to, že rozhodcovská doložka, ktorá mala v predmetnom konaní založiť legitimitu pre exekučný titul, nemôže byť zo strany súdu považovaná za individuálne dojednanú, pretože núti spotrebiteľa použiť na riešenie sporov iba rozhodcovský súd. Túto skutočnosť je potrebné považovať za neprijateľnú podmienku, a to v neprospech spotrebiteľa. Rozhodcovskú doložku si spotrebiteľ osobitne nevyjednal a ani nemal na výber vzhľadom na jej splynutie s ostatnými štandardnými podmienkami. Mohol len zmluvu ako celok odmietnuť alebo podrobiť sa všetkým všeobecným obchodným podmienkam, teda aj podmienkam o rozhodcovskom

konaní, ak ho vyvolal dodávateľ. Svoj záver o neprijateľnosti rozhodcovskej doložky vyvodil okresný súd z faktu, že rozhodcovská doložka spôsobuje hrubý nepomer v právach a povinnostiach medzi dodávateľom a spotrebiteľom v neprospech spotrebiteľa. V tejto súvislosti okresný súd poukázal na judikatúru Najvyššieho súdu SR, podľa ktorej mal oprávnený predložiť povinnému návrh na uzavretie rozhodcovskej zmluvy takým spôsobom, aby bolo dostatočne zrejmé, že povinnému sa poskytuje možnosť voľby, ako aj poskytnúť mu informácie o tom, čo tá ktorá voľba konkrétne znamená a aké dôsledky má riešenie sporov pred rozhodcovským súdom (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6MCdo/9/2012). Nedostatok právomoci rozhodcovského súdu odvíjajúci sa od neexistencie či neplatnosti rozhodcovskej zmluvy má v spotrebiteľskej veci za následok materiálnu nevykonateľnosť (nezáväznosť) rozhodcovského rozsudku (Uznesenie NS SR sp. zn. 6Cdo/1/2012 zo dňa 21. 03. 2012), preto v zmysle § 44 ods. 2 Exekučného poriadku okresný súd zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie.

Proti rozhodnutiu podal oprávnený v zákonnej lehote odvolanie. S poukazom na ust. § 19 ods. 1 a 2 ZoRK odvolateľ označil závery okresného súdu o neprijateľnosti rozhodcovskej zmluvy za popierajúce základnú zásadu procesného práva, a to prekážku veci zahájenej. Tiež namietol nesprávnosť posúdenia neprijateľnosti rozhodcovskej zmluvy z pohľadu usst. § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka, pretože podľa predmetného ustanovenia je pri alternatívnej rozhodcovskej zmluve zachované právo povinného domáhať sa svojich práv na všeobecnom súde až do momentu podania žaloby na jednu z rozhodovacích autorít. V tejto súvislosti odvolateľ poukázal aj na dôvodovú správu k ust. § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka, podľa ktorej neprijateľnosť ustanovenia rozhodcovskej doložky nemá za následok zrušenie platnosti samotnej rozhodcovskej doložky. Odvolateľ ďalej v odôvodnení uviedol, že rozhodnutie okresného súdu považuje za nesprávne, pretože nesprávne zistil, resp. posúdil skutkový stav ohľadom individuálnej povahy rozhodcovskej zmluvy. Podľa odvolateľa rozhodcovská zmluva bola dojednaná individuálne, pretože nebola podmienkou uzavretia paralelnej zmluvy o revolvingovom úvere, o čom svedčí aj možnosť povinného dodatočne odstúpiť od rozhodcovskej zmluvy bez akýchkoľvek sankcií. S ohľadom na to odvolateľ nastolil otázku aká rozhodcovská zmluva by bola individuálne dojednanou zmluvou. Tiež poukázal na skutočnosť, že predmetná rozhodcovská zmluva nie je súčasťou nepodpísaných všeobecných podmienok inej zmluvy. Na podporu správnosti svojich záverov odvolateľ poukázal aj na rozhodnutia všeobecných odvolacích súdov, ktoré zastávajú rovnaký právny názor. Závery okresného súdu preto označil za rozporné s platnou právnou úpravou, čo má za následok akceptáciu dlhodobého porušovania zmluvy povinným. Vzhľadom na uvedené námietky odvolateľ navrhol, aby odvolací súd zrušil napadnuté rozhodnutie okresného súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Zároveň si uplatnil trovy odvolacieho konania v sume 44,30 Eur.

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací prejednal vec v rozsahu danom ust. § 212 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len O.s.p.), bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a uznesenie okresného súdu podľa ust. § 221 ods. 1 písm. f) a h) O.s.p. zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

Odvolací súd z predloženého spisu zistil, že oprávnený a povinný uzatvorili dňa 29.01.2013 Zmluvu, na základe ktorej oprávnený poskytol povinnému finančné prostriedky, ktoré sa tento zaviazal vrátiť aj s príslušenstvom v mesačných splátkach. Obsahom zmluvy je aj poskytnutie revolvingu. Oprávnený ku kópii Zmluvy priložil aj Zmluvné dojednania Zmluvy o revolvingovom úvere a rozhodcovskú zmluvu č. XXXXXXXXXXXXX zo dňa 29.01.2013 (ďalej len „Rozhodcovská zmluva“)

V bode 2 Rozhodcovskej zmluvy veriteľ vyhlásil, že uzatvorenie tejto rozhodcovskej zmluvy nie je podmienkou uzatvorenia a vykonávania Zmluvy medzi veriteľom a dlžníkom. Dlžník nie je povinný prijať návrh tejto rozhodcovskej doložky zo strany veriteľa, pričom dlžník vyhlásil, že zo strany veriteľa bol o tejto skutočnosti jasne a zrozumiteľne informovaný.

V bode 3 rozhodcovskej zmluvy veriteľ uviedol, že pred uzatvorením Rozhodcovskej zmluvy dlžníka poučil o dôsledkoch jej uzatvorenia a to nasledovne: Dôsledkom uzavretia tejto rozhodcovskej zmluvy je možnosť riešenia sporov vyplývajúcich alebo súvisiacich s ustanoveniami Zmluvy o revolvingovom úvere s číslom zmluvy totožným, ako je číslo tejto rozhodcovskej zmluvy, ktorú veriteľ a dlžník uzatvoria, s porušením, ukončením či neplatnosťou Zmluvy v rozhodcovskom konaní. Spory môžu byť riešené aj v súdnom konaní. Výber jednej z alternatív riešenia sporov spočíva na žalobcovi.

Podľa bodu 4 a 5 Rozhodcovskej zmluvy uzavretej medzi účastníkmi sa akékoľvek spory, nezrovnalosti alebo nároky medzi zmluvnými stranami vyplývajúce alebo súvisiace s ustanoveniami Zmluvy, s porušením, ukončením či neplatnosťou Zmluvy budú riešené cestou príslušného súdu v súdnom konaní alebo v rozhodcovskom konaní pred niektorým z nasledujúcich stálych rozhodcovských súdov, podľa rokovacieho poriadku týchto stálych rozhodcovských súdov: Slovenský arbitrážny súd zriadený Slovak arbitration court, s.r.o. IČO: 44 130 481, so sídlom Krížna 56, 821 08 Bratislava a Victoria rozhodcovský súd v Banskej Bystrici, zriadený pri Victoria legal arbiter, s.r.o., IČO: 44 826 460, so sídlom Zvolenská cesta 37, 974 01 Banská Bystrica, pričom výber rozhodcovského súdu, ktorý bude oprávnený vec prejednať a rozhodnúť spočíva na zmluvnej strane podávajúcej žalobný návrh.

Podľa bodu 7 Rozhodcovskej zmluvy je dlžník oprávnený od tejto zmluvy odstúpiť aj bez uvedenia dôvodu do 14 kalendárnych dní od uzavretia tejto zmluvy. Oznámenie o odstúpení od zmluvy je dlžník povinný vykonať v písomnej forme. Lehota na odstúpenia od zmluvy sa považuje za dodržanú, ak je oznámenie o odstúpení od zmluvy zaslané na adresu sídla veriteľa najneskôr v posledný deň lehoty.

Na základe tejto rozhodcovskej zmluvy bola založená právomoc rozhodcovského súdu, ktorý vydal rozhodcovský rozsudok predložený oprávneným v tomto konaní ako exekučný titul. Okresný súd, ako exekučný súd, sa správne vysporiadal s povahou zmluvného vzťahu, ktorý označil za spotrebiteľský, ale nesprávne právne posúdil otázku formálnej a materiálnej vykonateľnosti exekučného titulu, v tomto prípade, či ide o rozhodnutie vydané orgánom majúcim právomoc na vydanie takéhoto rozhodnutia. Z predchádzajúcej súdnej praxe je už zrejmé, že rozhodcovský súd zakladá svoju právomoc na rozhodovanie vo veci na základe neplatnej rozhodcovskej doložky, čo konštatoval v odôvodnení aj okresný súd. Preto sa odvolací súd primárne zaoberal skúmaním rozhodcovskej zmluvy, ktorá mala založiť právomoc rozhodcovského súdu rozhodovať vo veci, a či bola splnená podmienka písomnej formy rozhodcovskej doložky.

Podľa § 4 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní (ďalej len „ZoRK“), rozhodcovská zmluva môže mať formu osobitnej zmluvy alebo formu rozhodcovskej doložky k zmluve.

Podľa § 4 ods. 2 ZoRK, rozhodcovská zmluva musí mať písomnú formu, inak je neplatná.

Podľa § 4 ods. 3 ZoRK, písomná forma rozhodcovskej zmluvy je zachovaná aj vtedy, a) ak je rozhodcovská zmluva obsiahnutá vo vzájomnej písomnej komunikácii strán alebo b) ak bola uzatvorená elektronickými prostriedkami, ktoré umožňujú zachytenie obsahu právneho úkonu a osoby, ktorá právny úkon urobila. nedodržanie písomnej formy rozhodcovskej zmluvy možno nahradiť vyhlásením zmluvných strán do zápisnice pred rozhodcom najneskôr do začatia konania o veci samej v rozhodcovskom konaní o podrobení sa právomoci rozhodcovského súdu. Obsahom zápisnice je rozhodcovská zmluva podľa § 3.

Podľa § 4 ods. 6 ZoRK, nedodržanie písomnej formy rozhodcovskej zmluvy možno nahradiť vyhlásením zmluvných strán do zápisnice pred rozhodcom o podrobení sa právomoci rozhodcovského súdu. Obsahom zápisnice je rozhodcovská zmluva podľa § 3.

Podľa § 40 Občianskeho zákonníka, ak právny úkon nebol urobený vo forme, ktorú vyžaduje zákon alebo dohoda účastníkov, je neplatný.

Úprava formy rozhodcovskej zmluvy v ust. § 4 ZoRK je prísne striktná, bez možnosti extenzívneho výkladu a formálna podmienka písomnosti v danom prípade bola dodržaná. Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na skutočnosť, že rozhodcovská zmluva je uzavretá na samostatnej listine, ktorú povinný podpisoval osobitne od Zmluvy, ktorej neoddeliteľnou súčasťou sú aj Zmluvné dojednania Zmluvy o revolvingovom úvere. Aj keď bola rozhodcovská zmluva oprávneným, ako veriteľom vopred pripravená pre dlžníka na samostatnom liste, do ktorého sa dopĺňajú požadované údaje, mal dlžník možnosť túto odmietnuť bez toho, aby zmaril uzavretie zmluvy o revolvingovom úvere. Odvolací súd tiež poukazuje na znenie rozhodcovskej zmluvy, ktorá nebráni povinnému, ako spotrebiteľovi uplatniť svoje práva pred všeobecným súdom z dôvodu, že obsahuje alternatívne riešenie sporov, ktoré dostatočným spôsobom zabezpečuje spotrebiteľovi právo podať žalobu nielen na rozhodcovský, ale aj na všeobecný súd.

To, že boli zmluvné podmienky vopred pripravené oprávneným na túto skutočnosť nemajú vplyv. Odvolací súd totiž poukazuje na rozdiel medzi rozhodcovskou zmluvou podľa § 3 a nasl. ZoRK a rozhodcovskou doložkou podľa § 5 ods. 2 ZoRK, ako súčasťou inej zmluvy. Tým, že zmluvné strany výslovne prejavili vôľu uzavrieť rozhodcovskú zmluvu v zmysle ust. § 3 a § 4 ZoRK tak, že ju podpísali, došlo k jej individuálnemu dojednaniu, preto nemôže byť považovaná za neprijateľnú podmienku v zmysle ust. § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, a teda neplatnú podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka. S ohľadom na formu, obsah a ostatné podmienky Zmluvy, ako aj znenie ustanovení rozhodcovskej zmluvy, odvolací súd dospel k záveru, že povinný, ako spotrebiteľ kvalifikovaným spôsobom prejavil vôľu podrobiť sa rozhodcovskému konaniu a uzavretie rozhodcovskej zmluvy samo o sebe nespôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, ako to označil okresný súd. Tento právny záver však nemožno paušálne aplikovať na všetky Zmluvy a rozhodcovské zmluvy uzatvárané oprávneným. V ustanovení § 53 Občianskeho zákonníka je obsiahnutá úprava neprijateľných podmienok v spotrebiteľských zmluvách. Ide o podmienky, s ktorými sa spotrebiteľ mal možnosť oboznámiť pred uzavretím zmluvy, ale nemohol ovplyvniť ich obsah. Ustanovenie odseku 1 vyššie citovaného ustanovenia zakotvuje všeobecnú zásadu, podľa ktorej spotrebiteľská zmluva nesmie obsahovať také ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, teda nesmie obsahovať neprijateľné podmienky. Zároveň však v druhej vete upravuje podmienky, za splnenia ktorých sa na zmluvné ustanovenia nehľadí ako na neprijateľné. Zákon č. 575/2009 Z.z. novelizujúci Občiansky zákonník s účinnosťou od 1. marca 2010 zmenil znenie druhej vety tak, že rozšíril okruh zmluvných podmienok, ktoré nemožno považovať za neprijateľné. Okrem už predtým platného znenia, ktoré za neprijateľnú nepovažoval zmluvnú podmienku, ktorá bola dohodnutá individuálne, novela za neprijateľné nepovažovala ani zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne.

Z vyššie uvedeného je zrejmé, že ochrana pred neprijateľnými podmienkami sa tak vzťahuje iba na tie spotrebiteľské zmluvy, pri uzatváraní ktorých spotrebiteľ nemôže ovplyvniť ich obsah, teda ktoré sú vopred pripravené. Nevzťahuje sa však na tie zmluvné podmienky, ktoré boli dohodnuté individuálne. Pri takto dohodnutých zmluvných podmienkach sa nemožno dovolávať ich neprijateľnosti.

K postupu okresného súdu, ktorý odvolateľ označil, ako postup, ktorý nemá oporu v zákone, odvolací súd uvádza, že exekučný súd je povinný v každom štádiu vedenia exekúcie skúmať podmienky formálnej a materiálnej vykonateľnosti exekučného titulu. Odvolací súd poukazuje na nález Ústavného súdu SR č. II.ÚS 545/2010 z 10. decembra 2010, v ktorom konštatoval, že „...exekučný súd je oprávnený a povinný skúmať zákonnosť exekučného titulu v ktoromkoľvek štádiu už začatého exekučného konania a nielen v súvislosti s vydaním poverenia na vykonanie exekúcie, a to napr. aj pre účely zistenia existencie dôvodu, pre ktorý bolo potrebné už začaté exekučné konanie zastaviť, pričom exekučný súd tak môže urobiť na návrh účastníka konania, ako aj bez návrhu (§ 58 ods.1 Exekučného poriadku). Vzhľadom na skutočnosť, že Exekučný poriadok pojednáva o skúmaní súladu exekučného titulu so zákonom ako takým, t.j. či už so zákonom hmotnoprávneho charakteru, alebo so zákonom procesnoprávneho charakteru, podľa názoru Ústavného súdu SR tak exekučný súd môže exekučný titul preskúmať aj z hľadiska príslušných hmotnoprávnych ustanovení a nielen z procesného hľadiska“. Odvolací súd tiež poukazuje aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 3Cdo/164/1996 z 27. januára 2007 (publikovaný v Zbierke stanovísk a rozhodnutí pod č. R 58/1997, R 56/1995, R 70/1998 a R 72/1998) a na novšie rozhodnutie sp. zn. 4 Cdo 11/2011, v odôvodnení ktorého NS SR rozoberal aj otázku zastavenia exekúcie z dôvodu nulitého právneho aktu. S ohľadom na vyššie uvedené skutočnosti je teda nepochybné, že v kompetencii exekučného súdu je skúmanie tak formálnej i materiálnej vykonateľnosti exekučného titulu. Prvostupňový súd sa od uvedeného neodklonil, keď skúmal, či je exekučný titul materiálne vykonateľný, t.j. či ho vydal oprávnený subjekt. Odvolací súd podporne odkazuje aj na európsku judikatúru, konkrétne rozhodnutie Súdneho dvora (ES) vo veci Pohotovosť C-76/10 zo dňa 16.11.2010, v ktorom Súdny dvor v súvislosti so skúmaním nekalých podmienok v spotrebiteľských zmluvách rozhodol, že vnútroštátny súd má aj vo fáze výkonu rozhodnutia povinnosť aj bez návrhu posúdiť nekalú povahu podmienky obsiahnutej v zmluve o úvere uzavretej poskytovateľom úveru so spotrebiteľom. Je úlohou dotknutého vnútroštátneho súdu určiť, či sa má podmienka zmluvy o úvere považovať za nekalú v zmysle článkov 3 a 4 Smernice 93/13 a v prípade kladnej odpovede, je úlohou uvedeného súdu vyvodiť všetky dôsledky, ktoré z toho vyplývajú podľa vnútroštátneho práva, s cieľom ubezpečiť sa, že tento spotrebiteľ nie je viazaný touto podmienkou.

Na základe vyššie uvedených skutočností odvolací súd dospel k záveru, rozhodcovská zmluva bola uzavretá platne, v dôsledku čoho odvolací súd napadnuté uznesenie okresného súdu podľa § 221 ods. 1 písm. f) a h) O.s.p. zrušil a podľa ods. 2 citovaného ustanovenia vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, v ktorom okresný súd opätovne rozhodne o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie podľa ust. § 44 ods. 2 Exekučného poriadku.

Uznesenie bolo schválené členmi senátu jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.